

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม และมุกดาหาร

The Development of Cultural Tourism Information System for Special Economic Zones in Nong Khai, Nakhon Phanom and Mukdahan

อักรเจตน์ ชัยภูมิ¹, วรรณธิดา ยลวิลาศ², ยุทธพงษ์ เชื้อนแก้ว³ และ สกาวเดือน พิมพิศา⁴
Akkarajet Chaiyaphum¹, Wannatida Yonwilad², Yuttapong Khuankhaew³
and Sakawdewan Phimphisan⁴

Receives : 22 ก.พ. 2562

Revised : 22 มี.ค. 2562

Accepted : 26 มี.ค. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร 2) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย ลาว เวียดนาม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร 3) ประเมินความพึงพอใจการใช้ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการ 9 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ในจังหวัด หนองคาย นครพนม มุกดาหารจำนวน 300 คน คัดเลือกแบบ accidental sampling ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mixed method research) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) ความสมบูรณ์ของฐานข้อมูล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) และ 3) ความพึงพอใจการใช้ฐานข้อมูลสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$)

คำสำคัญ : ระบบสารสนเทศ, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the context of cultural tourism in special economic zones: Nong Khai, Nakhon Phanom, Mukdahan; 2) to develop an information system for linking travel information of Thailand, Laos, and Vietnam in special economic zones: Nong Khai, Nakhon Phanom,

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ อีเมล: Akkarajet_kku@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

⁴ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

¹ Lecturer of Political Science, the Faculty Political Science of Liberal Arts, Kalasin University,
Email : Akkarajet_kku@hotmail.com

² Lecturer of mathematics, the Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University

³ Lecturer of Political Science the Faculty of Liberal Arts, Kalasin University

⁴ General Administrative Officer, Faculty of Science and Health Technology, Kalasin University

Mukdahan; and 3) to evaluate the level of satisfaction of using information database for cultural tourism in special economic zones: Nong Khai, Nakhon Phanom, Mukdahan. The samples were 9 proprietors selected through the purposive sampling method and 300 people by the accidental sampling selection in the special economic zones in Nong Khai, Nakhon Phanom, Mukdahan. The tools used were the interview guide, a questionnaire and an evaluation form. The statistical methods used in the analysis were percentage, mean, standard deviation. The research found that the cultural tourism context and the database integrity were found at a high level (= 4.20) and the satisfaction of using the information database had an overall average value at a high level (= 4.33)

Keywords : Information system, Cultural tourism , Special economic zone Nong Khai, Nakhon Phanom ,Mukdahan

บทนำ

การเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนออกจากสถานที่อยู่อาศัยประจำไปยังท้องถิ่นอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นถือเป็นการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ประกอบการเรียนรู้ การสัมผัสการชื่นชมกับเอกลักษณ์ ความงดงามทางวัฒนธรรม คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มชนอื่นไม่ว่าจะเป็นในด้านของศิลปะ สถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ เรื่องราวและคุณค่าทางประวัติศาสตร์รูปแบบวิถีชีวิตภาษา การแต่งกาย การบริโภค ความเชื่อ ศาสนา จารีตประเพณี ส่วนแล้วแต่เป็นสิ่งดึงดูดใจให้เกิดกิจกรรมท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขึ้น ทั้งนี้องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้มีการพยากรณ์ว่า เมื่อถึงปี พ.ศ. 2563 จะมีนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ จำนวน 1,600 ล้านคน จำนวนการท่องเที่ยวจะมีเพิ่มมากขึ้นแต่จะใช้เวลา ในแต่ละสถานที่ของการท่องเที่ยวน้อยลง ซึ่งประเทศที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ มากที่สุดในโลก ได้แก่ เยอรมนี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส ส่วนประเทศใหม่ ๆ ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศในระดับสูง ได้แก่ ประเทศจีนและประเทศรัสเซีย ในส่วนภูมิภาคที่มีแนวโน้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิกโดยมีประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ ประเทศจีน ฮองกง ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ทั้งนี้ กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น เป็นจุดหมายการท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่จะมีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักท่องเที่ยว 1 ใน 3 จากนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (World Tourism Organization, 2015 : ออนไลน์)

จังหวัดหนองคาย นครพนม และมุกดาหาร ได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษตามยุทธศาสตร์ส่งเสริม การขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดชายแดนที่อยู่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศเวียดนาม (ดำรง แสงทวีเลิศ และนันทิกา ทังสุพานิช, 2545 : 42) นอกจากนี้รัฐบาลยังอนุมัติให้สร้างรถไฟรางคู่ ตัดจากจังหวัดขอนแก่นผ่านมหาสารคาม ร้อยเอ็ด มุกดาหาร รวมทั้งจังหวัดนครพนม ซึ่งทั้งสามพื้นที่มีความร่วมมือทางการค้า การท่องเที่ยวและเชื่อมสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ได้แก่ 1) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion GMS) เป็นความร่วมมือของ 6 ประเทศ คือ ไทย เมียนมาร์ สปป. ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) 2) ความร่วมมือระหว่างประเทศกลุ่มแม่น้ำอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Aeyawadee Chaopray – Mekong Economic Cooperation : ACMECS) เป็นข้อตกลงความร่วมมือด้านธุรกิจระหว่างประเทศไทย เมียนมาร์ สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และ 3) โครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย ไทย (Indonesia-Malaysia –Thailand Growth Triangle : IMT-GT) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้กิจกรรมการค้าและการท่องเที่ยว ชายแดนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาค และเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและส่งเสริมความสามารถ

ในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน (ชาติรส สัมมะวัฒนา, 2557) นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและ SME ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงและสร้างรายได้ให้กับแต่ละจังหวัดได้เป็นอย่างดี และในปัจจุบันสารสนเทศ (Information) เป็นข้อมูลที่มีการประมวลผล วิเคราะห์ผลสรุปด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งปรากฏในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ สื่อต่าง ๆ สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงฐานข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ล้วนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในทุกศาสตร์ทุกวงการ

อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เป็นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวถือเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบัน (พงษ์ศักดิ์ ผกามาต, 2553 : 5-6) ดังนั้นการศึกษาพัฒนาระบบสารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย ลาว เวียดนามในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ เป็นการรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย นครพนม และมุกดาหาร ที่ยังคงรักษาวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย อันจะก่อให้เกิดผลกระทบวงกว้างในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว SME เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร
2. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร
3. ประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการใช้งานฐานข้อมูลสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม และมุกดาหาร วิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการ 9 คน นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ในจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหารจำนวน 300 คนโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กับผู้ประกอบการและผู้นำท้องถิ่น และแบบ accidental sampling จากนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed method research)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการสำรวจทั้งหมด จำนวน 309 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบประเมิน ที่สร้างขึ้นมาจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured interview) สัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เกี่ยวกับบริบทการท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ

แบบสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

แบบสอบถาม เป็นการประเมินความพึงพอใจกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการไว้เป็น 3 ระยะดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังนี้

- 1) จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่มที่สามารถเก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
- 2) เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนัดหมายกับบุคคลที่จะทำการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม
- 3) ทำการสัมภาษณ์ประชากรและสนทนากลุ่มโดยลงพื้นที่ไปทำการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มด้วยตนเอง

3.2 ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างข้อมูลเพื่อออกแบบรูปแบบสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

1) ผู้วิจัยจัดทำโครงสร้างข้อมูลที่ออกแบบรูปแบบสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

2) ตรวจสอบความถูกต้องของโครงสร้างข้อมูลภายใต้คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และออกแบบฐานผ่านโปรแกรมตามขั้นตอน

3) จัดทำและพัฒนาพัฒนารูปแบบสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ใช้โปรแกรม Microsoft visual studio 2010

4) ใช้ PHP ในการเขียน code เพื่อให้โปรแกรมสามารถนำขึ้นบนเว็บไซต์

5) ทดสอบและพัฒนารูปแบบการใช้งานของโปรแกรมให้สมบูรณ์ภายใต้คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 ระยะที่ 3 ประเมินความพึงพอใจการใช้สารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

1) ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มเป้าหมาย

2) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของการทำงานของระบบและสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ดังนี้

4.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งปฐมภูมิ ทดถุภูมิและข้อมูลภาคสนามจากแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่มมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4.2 ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบ 3 เสา (Triangulation) โดยนำผลที่ได้กลับไปเสนอต่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้อง พร้อมทั้งกลับไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

4.3 จัดทำรูปแบบสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

4.4 ประเมินความพึงพอใจด้านการใช้งานรูปแบบสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมาย 2) นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 3) ผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัด

4.5 การนำเสนอผลการศึกษา

สรุปผล

1. บริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ผลการศึกษาจากแบบสอบถามของประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร พบว่านักท่องเที่ยวมีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวก่อนตัดสินใจวางแผนเดินทางจากแหล่งข้อมูลออนไลน์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์/อินเทอร์เน็ต มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.67 จากเพื่อน/คนใกล้ชิด/คนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50.67 จากหนังสือ/นิตยสาร/หนังสือพิมพ์/คู่มือท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 38 จากโทรทัศน์/วิทยุ/สื่อท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 26.23 จากกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคิดเป็นร้อยละ 15.33 จากงานนิทรรศการการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 12.67 แต่ทราบจากบริษัทนำเที่ยวน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.67 เห็นได้ว่าฐานข้อมูลในพื้นที่เป้าหมายสารสนเทศมีบทบาทสำคัญมากที่ทำให้นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังตาราง 1

ตาราง 1 การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

ประเด็นคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย – ลาว – เวียดนาม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ก่อนการเดินทางจากแหล่งข้อมูลในข้อใด		
เพื่อน/คนใกล้ชิด/คนท้องถิ่น	152	50.67
หนังสือ/นิตยสาร/หนังสือพิมพ์/คู่มือท่องเที่ยว	114	38.00
สื่อสังคมออนไลน์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์/อินเทอร์เน็ต	164	54.67
โทรทัศน์/วิทยุ/สื่อท้องถิ่น	79	26.33
งานนิทรรศการท่องเที่ยว	38	12.67
กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	46	15.33
บริษัทนำเที่ยว	8	2.67
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	604	25.17

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและผู้นำชุมชน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เป้าหมาย พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสนใจข้อมูลเชิงทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญทางศาสนาซึ่งจะมีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมของผ่านทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ท้องถิ่น ที่ให้ทั้งองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม ให้ความบันเทิง ให้ความสุขและมีคุณค่าทางสังคมโดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ของคนในท้องถิ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

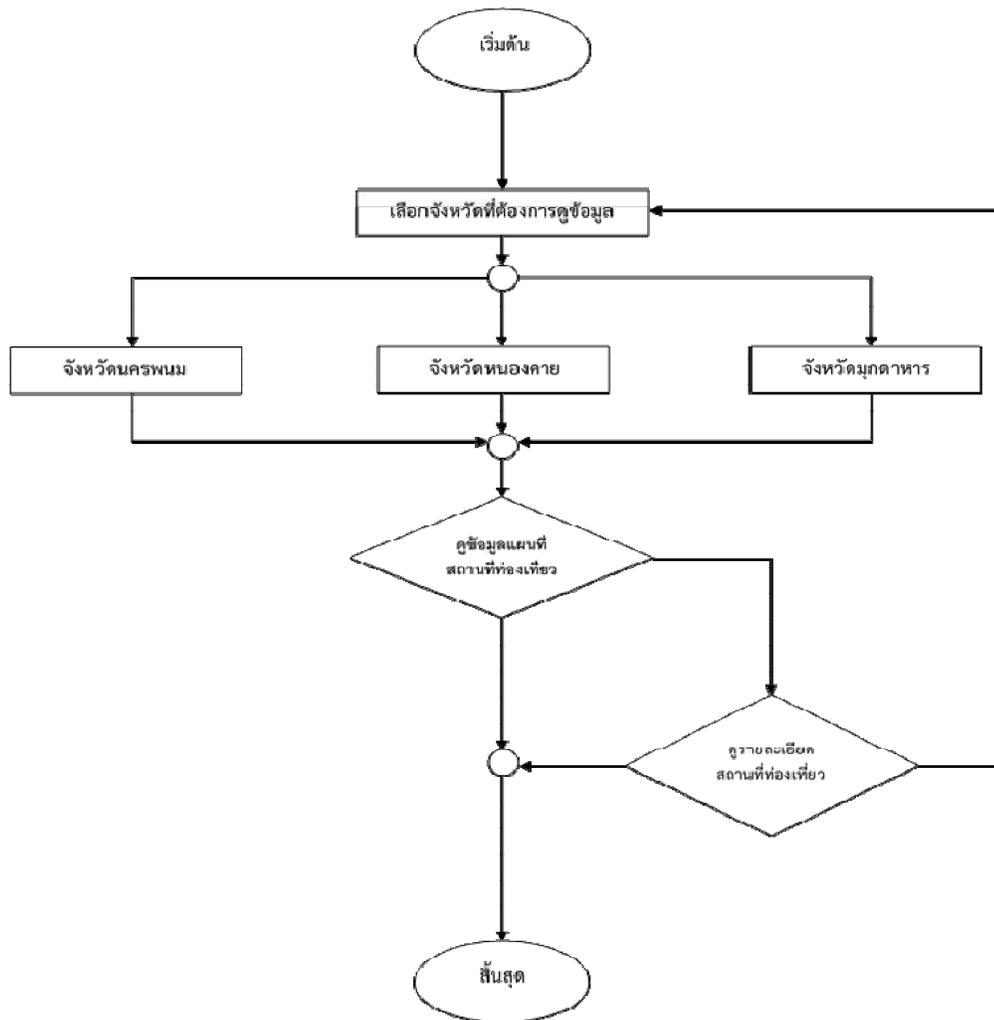
ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี นอกเหนือจากสถานที่แล้ว งานเทศกาลและงานฉลองต่าง ๆ รวมทั้งสินค้าพื้นเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ก็เป็นจุดสนใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เช่นกัน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม และมุกดาหาร
(ก) พระธาตุพนม (ข) ออนุสรณ์สถานโฮจิมินห์ (ค) วัดภูมโนรมย์ (ง) สะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 3
(จ) ศาลาแก้วกู่ (ฉ) วัดโพธิ์ชัย (วัดหลวงพ่อพระใส)

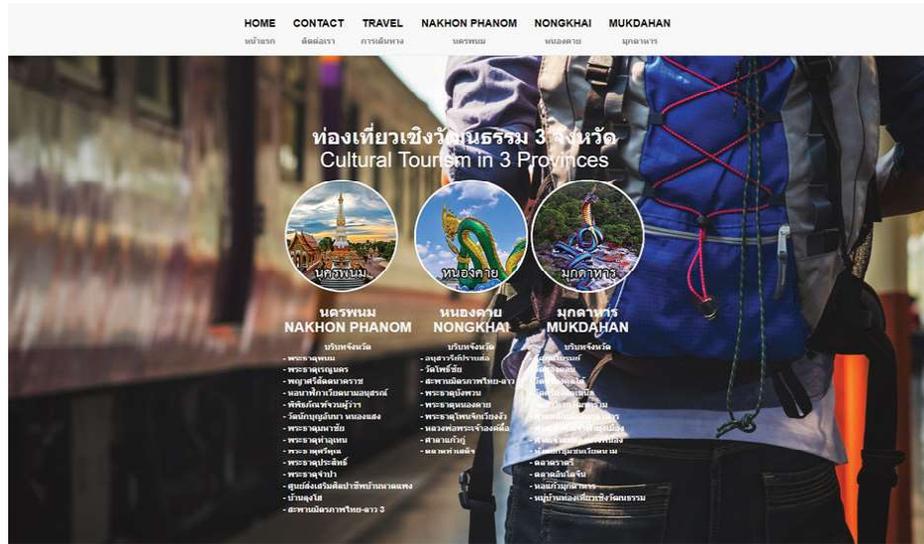
พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

1. โครงสร้างข้อมูลเพื่อออกแบบ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย ลาว เวียดนาม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ได้จากผลวิเคราะห์บริบทของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมาย แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกแบบเพื่อกำหนดรูปแบบการไหลของข้อมูล (Data Flow Diagrams) โดยใช้ทฤษฎีการพัฒนาระบบ SDLC กำหนดขั้นตอน กำหนดความต้องการ (Requirement Definition) การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การออกแบบระบบ (System Design) การพัฒนาระบบ (System Development) การทดสอบระบบ (System Testing) การติดตั้งระบบ (System Implement) การบำรุงรักษาระบบ (System Maintenance) อย่างเป็นกระบวนการ ดังภาพประกอบ 2

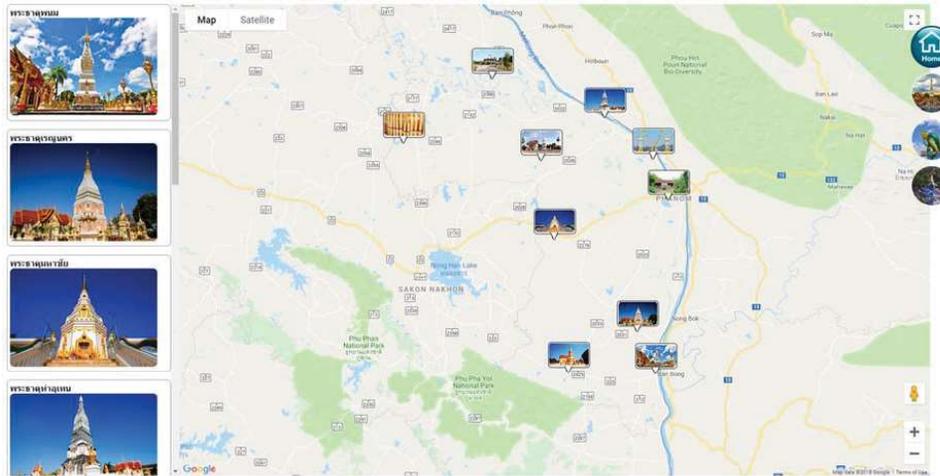

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการไหลของข้อมูล (Data Flow Diagrams) สำหรับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

2. ฐานข้อมูลสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร
หน้าหลักประกอบด้วย เว็บไซต์ Gotosez.com คือ เว็บไซต์รวบรวมข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและความเชื่อมโยง
ของสถานที่เป้าหมาย ซึ่งภายในเว็บไซต์จะแสดงข้อมูลเบื้องต้นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ข้อมูลการเดินทาง และตัวอย่าง
ภาพประกอบ รวมไปถึงแผนที่การเดินทางของแต่ละสถานที่นั้น ๆ การใช้งานเริ่มต้นโดยเปิด Browser แล้วเข้าไปที่ URL
<http://www.gotosez.com> ดังแสดงตัวอย่างในภาพประกอบ 3 และภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างหน้าหลักของฐานข้อมูลสารสนเทศการท่องเที่ยววัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร

ภาพประกอบ 4 ตัวอย่างหน้าหลักของรูปแบบสารสนเทศการท่องเที่ยววัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร เป็นตัวอย่างแผนที่สถานที่ท่องเที่ยววัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม

3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการใช้งานฐานข้อมูลสารสนเทศกับการท่องเที่ยววัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร จากการประเมินการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมายพบว่า ด้านรูปแบบอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.20) ด้านข้อมูลพบว่าอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.36) และ ด้านการเข้าใช้งานอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.48) ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงความพึงพอใจในการเข้าใช้งานรูปแบบสารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
หนองคาย นครพนม ข มุกดาหาร ภาพรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
ด้านการใช้งานทั่วไป			
1. การเข้าสู่ระบบเพื่อเริ่มต้นทำงานมีความสะดวกรวดเร็ว	4.31	0.78	มาก
2. ความรวดเร็วในการแสดงผลข้อมูล	4.39	0.72	มาก
ภาพรวมด้านการใช้งานทั่วไป	4.35	0.03	มาก
1. ความเหมาะสมของเมนูการใช้งาน	4.25	0.73	มาก
2. ความรวดเร็วในการตอบสนองของระบบ	4.25	0.73	มาก
3. ความง่ายของการใช้งานของระบบ	4.30	0.71	มาก
ด้านประสิทธิภาพและประโยชน์ของระบบ			
4.ระบบฐานข้อมูลฯ อำนวยความสะดวกในการค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเดินทาง	4.23	0.73	มาก
ภาพรวมด้านประสิทธิภาพและประโยชน์ของระบบ	4.26	0.01	มาก
ด้านการออกแบบ			
1. ความสวยงาม ความทันสมัย และน่าสนใจของหน้าโฮมเพจ	4.37	0.73	มาก
2. การจัดวางรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	4.40	0.62	มาก
3. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม	4.39	0.67	มาก
4. ความเร็วในการแสดงภาพ ตัวอักษร และข้อมูลต่าง ๆ	4.42	0.66	มาก
ภาพรวมด้านการออกแบบ	4.40	0.04	มาก
ภาพรวมทุกด้าน	4.33	0.04	มาก

อภิปรายผล

1. บริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร เป็นจังหวัดที่มีมนต์เสน่ห์ของสายน้ำโขงที่ชวนหลงใหล ให้ผู้คนอยากเดินทางมาสัมผัสบรรยากาศสองริมฝั่งโขง นอกจากนี้กลุ่มและพิธีกรรมมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีสถานที่ที่สำคัญสำหรับชาวไทยเชื้อสายเวียดนามใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวและเป็นศูนย์รวมในการประกอบพิธีกรรม กลุ่มชนพื้นเมืองมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ได้แก่ภาษาพูด การแต่งกาย ความเชื่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรา บัณรูป และคณะ (2561 : 452) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดน่าน พบว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมส่วนหนึ่งนักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำบุญ การไหว้พระ การพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งการศึกษาทางประวัติศาสตร์โบราณ อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวออกจากสถานที่ที่เป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้มาท่องเที่ยวแล้ว ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งงานวิจัยของสรียา วิริโยสุทธิกุล และคณะ (2558 : 110) ได้ศึกษานโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย พบว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีจุดเด่นในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องของธรรมชาติ ทางอากาศที่สะดวก โรงแรมที่พัก รวมถึงสถานที่พักผ่อนที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึงและความหลากหลายของ

แหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคอีสาน มีความหลากหลายของการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ นอกจากนี้งานวิจัยของสุชานาถ สิงหาปัด (2560 : 58) ได้ศึกษาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วัฒนธรรม กิจกรรมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนผู้ไท บ้านโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งให้เห็นว่าการนำแนวทางการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์และโฮมสเตย์ ที่นักท่องเที่ยวกับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ รวมทั้งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวได้มากขึ้น

2. ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย ลาว เวียดนาม ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ซึ่งได้จากการศึกษาเปรียบเทียบการท่องเที่ยวนำมาสู่การวิเคราะห์โครงสร้างข้อมูลโดยเริ่มต้นจากสิ่งที่มีอยู่เดิมแล้วนำข้อมูลที่เข้ามาพัฒนาต่อยอดโดยออกแบบตามหลักการไหลของข้อมูล (Data Flow Diagrams) ภายใต้กรอบทฤษฎีการพัฒนาระบบ SDLC โดยมีกำหนดความต้องการ (Requirement Definition) การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การออกแบบระบบ (System Design) การพัฒนาระบบ (System Development) การทดสอบระบบ (System Testing) การติดตั้งระบบ (System Implement) การบำรุงรักษาระบบ (System Maintenance) โดยการนำวงจรการพัฒนาระบบ (SDLC) ใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้แสดงข้อมูลในระบบ เป็นสื่อที่ช่วยในการวิเคราะห์ที่เป็นไปได้โดยง่ายและมีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้วิเคราะห์ระบบเองหรือระหว่างผู้วิเคราะห์ระบบกับโปรแกรมเมอร์ หรือระหว่างผู้วิเคราะห์ระบบกับผู้ใช้ระบบ (รัชณี กัลยาวิชัย และอัจฉรา ธารอุไรกุล, 2545 : 45)

3. ความพึงพอใจการใช้สารสนเทศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ : หนองคาย นครพนม มุกดาหาร เป็นผลมาจากความต้องการของระบบทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นผ่านเว็บไซต์ในประเด็นที่สำคัญ ประกอบกับระบบได้รวบรวมฐานข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดนครพนม จังหวัดหนองคาย และจังหวัดมุกดาหาร ได้ครบถ้วนและครอบคลุมทุกมิติของการท่องเที่ยว ทั้งข้อมูลการเดินทาง และตัวอย่างภาพประกอบ รวมไปถึงแผนที่การเดินทางของแต่ละสถานะนั้น ๆ นอกจากนี้ระบบยังถูกออกแบบให้มีการแสดงผลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติสอดคล้องกับ ไซปูลย์ เกียรติโกมล และณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2551 : 87) ที่กล่าวว่าพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นกระบวนการที่ใช้เทคนิค การศึกษา วิเคราะห์ และการออกแบบสารสนเทศขององค์กร ให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ฐานข้อมูลสารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สามารถใช้เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย นครพนม และมุกดาหาร

1.2 สารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สามารถนำมาใช้เป็นต้นแบบเพื่อการพัฒนาบูรณาการการท่องเที่ยวในลักษณะอื่น ๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งผลิต และจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองในรูปแบบของการ Shopping Online อันจะเป็นช่องทางหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มและช่วยให้ SME ในท้องถิ่นขยายตัวได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตรรา ปันรูป และคณะ. (2561). *แนวทางการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดน่าน*. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 5(3), 452.
- จริญญา เจริญสุขใส. (2544). แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาติรส สัมมะวัฒนา. (2557). *แต้มต่อการค้าชายแดนไทย : เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน(ออนไลน์)*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2561, จาก : <http://bts.dft.go.th/btsc/index.php>
- ดำรง แสงกวีเลิศ และนันทิกา ทังสุพานิช. (2545). เขตเศรษฐกิจพิเศษ : แนวคิดใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 39(2), 42.
- รัชนี้ กัลยาวิทย์ และอัจฉรา ธารอุไรกุล. (2545). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบคอมพิวเตอร์สมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: บริษัทการศึกษา.
- ไพบุลย์ เกียรติโกมล และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ. (2553). *ระบบไอซีที และการจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: วิตตี้กรุ๊ป.
- สุชานาล สิงหาปัด. (2560). *ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วัฒนธรรม กิจกรรมสร้างรายได้เพิ่มแก่ชุมชนผู้ไท บ้านโนน จังหวัดกาฬสินธุ์*. วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา, 5(1), 58.
- สรिया วิริโยสุทธิกุลและคณะ. (2558) *นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดหนองคาย*. วารสารการเมืองการบริหารและกฎหมาย, 7(3), 110.
- World Tourism Organization (2015). *Tourism 2020 Vision*. Retrieved 5 January 2019, form: <http://www.unwto.org/facts/eng/vision.htm>